

Pristup zasnovan na ljudskim pravima (HRBA)¹

HRBA je još jedno važno međusektorsko pitanje u programu EJA Kosovo. Ovaj pristup osigurava da sve intervencije poštuju i promovišu ljudska prava, fokusirajući se na osnaživanje, učešće, nediskriminaciju i odgovornost. Ključno je integrisati HRBA u sve faze vašeg programa/projekta kako bi se adresirale potrebe i prava svih aktera, posebno marginalizovanih i ranjivih grupa.

Analiza ljudskih prava uključuje ispitivanje kako vaš program ili projekat utiče na prava različitih grupa, sa posebnim fokusom na marginalizovane i ranjive populacije. Ova analiza obuhvata identifikaciju potencijalnih nejednakosti i osiguravanje da program/projekat promoviše prava i dostojanstvo svih učesnika.

Pitanja koja treba uzeti u obzir tokom dizajna i implementacije programa/projekta:

- Da li program/projekat uzima u obzir prava i potrebe svih aktera, posebno marginalizovanih grupa kao što su žene, deca i mladi, stariji, etničke manjine, osobe sa invaliditetom i LGBTQ+ pojedinci?
- Kako program/projekat promoviše učešće, osiguravajući da se svi glasovi, posebno oni marginalizovanih grupa, čuju i uzmu u obzir u procesima donošenja odluka?
- Da li program/projekat adresira potencijalnu diskriminaciju i promoviše jednakost i nediskriminaciju?
- Kako program/projekat osigurava odgovornost, pružajući mehanizme za aktere da izraze svoje zabrinutosti i zatraže rešenje?
- Da li su razmatranja ljudskih prava integrisana u planove upravljanja, praćenja i evaluacije programa/projekta?
- Da li vaša organizacija ima kapacitet za implementaciju pristupa zasnovanog na ljudskim pravima, uključujući obuku osoblja, politike i smernice? Kako se ovaj kapacitet može ojačati?

Dodatne razmatranja za implementaciju HRBA:

Osnaživanje:

- Osigurajte da vaš program/projekat osnažuje nosioce prava, pružajući im znanje, veštine i alate potrebne za ostvarivanje njihovih prava. Ovo uključuje stvaranje mogućnosti za marginalizovane grupe da aktivno učestvuju i utiču na rezultate programa/projekta.

Transparentnost:

- Uspostavite jasne i transparentne kanale komunikacije kako bi svi akteri imali pristup relevantnim informacijama o programu/projektu. Ovo promoviše poverenje i omogućava informisano učešće.

Održivost:

- Dizajnirajte programe/projekte koji su održivi na duži rok, sa fokusom na stvaranje trajnih pozitivnih uticaja i podsticanje kontinuiranog unapređenja.

Kontekst i potrebe:

- Prilagodite svoje intervencije specifičnim potrebama i kontekstu zajednica sa kojima radite, osiguravajući kulturnu osetljivost i relevantnost.

Osetljivost na sukobe:

- Budite svesni potencijala za neželjene negativne efekte, posebno u kontekstima gde se dinamika moći menja. Usvojite pristup osetljiv na sukobe kako biste identifikovali rizike i mogućnosti, i kako biste upravljali procesima promene na konstruktivan i miran način.

¹ HRBA – Human Rights Based Approach

Konfinansiran od: